

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏ

Desirable Characteristics of Graduates of Bachelor of Education Program in Science and Mathematics in Rajabhat University

สุธิดา ทองคำ (Suthida Thongkam)* วัชรภรณ์ ประภาสะโนบล (Vachraporn Prapasanobol)*
วัลลี นวลหอม (Vanlee Naulhom)* ดวงเดือน วรรมกุล (Doungduen Wannakul)**
ดร.มาเรียม นิลพันธุ์ (Dr.Maream Nillapun)***

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์จากนักศึกษา 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์จากผู้ผลิตบัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิตและนักวิชาการ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยการใช้แบบสอบถามจากนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ และแบบสัมภาษณ์ผู้ใช้บัณฑิต ผู้ผลิตบัณฑิตและนักวิชาการ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่าระดับความคิดเห็นโดยรวมมีค่าเฉลี่ย = 4.37, S.D. = 0.73 โดยด้านการเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม ยึดมั่นในวิชาชีพครูมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย = 4.51, S.D. = 0.68 และด้านที่มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย = 4.30, S.D. = 0.76 คือ ด้านการเป็นผู้มีความสามารถสูงในการจัดการเรียนรู้ ดังนั้นผู้ผลิตบัณฑิตจึงควรวางแผนจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อส่งเสริมให้คุณลักษณะของบัณฑิตหลักสูตรศึกษาศาสตร์ด้านการมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้อื่นๆ

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the level of opinions about the desirable graduate characteristics of graduate students of the faculty of education from students and to study opinions on the desirable characteristics of graduate students from graduate producers, graduate users and academics. The researcher collected data by using questionnaires from students of bachelor of education program in science and mathematics and the interview form graduate users, graduate producers and academics. The statistics used for data analysis were percentage, mean and standard deviation. The results of the research revealed that the overall opinion level was at a high level mean = 4.37, S.D. = 0.73. In terms of being a good person with morality and ethics, adhering to the teaching profession with the highest level of opinions mean = 4.51 S.D. = 0.68. The aspect with the least level of opinions mean = 4.30, S.D. = 0.76, namely being a highly talented person in learning management. Therefore, graduate producers should plan for teaching and learning and organize extra activities in order to promote the characteristics of the graduate program in education about higher learning management capability.

คำสำคัญ: คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

Keywords: Desirable characteristics of graduates, Science and Mathematics, Rajabhat University

*นักศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

**นักศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

***ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลมีกระทบต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของมนุษยชาติตลอดจนพัฒนาการของวิทยาการใหม่ที่เป้นศาสตร์บูรณาการและข้ามวัฒนธรรม หลักสูตรครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์จำเป็นจะต้องมีการปรับปรุงพัฒนาเพื่อบ่งเน้นที่การสร้างหลักสูตรใหม่ที่มีความทันสมัย ตอบสนองยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศและการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล และได้กำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ไว้ 6 ประการดังนี้ 1) มีค่านิยมรวม ตระหนักและยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการทำงานของครู การพัฒนาความรู้สึกถึงตัวตนความเป็นครูและมีเจตคติต่อวิชาชีพครูที่เข้มแข็ง มีจิตบริการต่อวิชาชีพครูและชุมชน 2) เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม ยึดมั่นในวิชาชีพครู มีจิตวิญญาณครูและยึดมั่นใน จรรยาบรรณของวิชาชีพครู ปฏิบัติหน้าที่ตามอุดมการณ์ความเป็นครูด้วยความรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพ อุทิศตนและทุ่มเทในการเอาใจใส่ สร้างแรงบันดาลใจ พัฒนาการเรียนรู้และผลประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน มีความพอเพียงและประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพ 3) เป็นผู้เรียนรู้และฉลาดรู้และมีปัญญา เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดขั้นสูงมีความรอบรู้ด้านการเงิน สุขภาพสุนทรียภาพ วัฒนธรรม รูเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและของโลก การสร้างสัมมาชีพและความมั่นคงในคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม มีความเพียร มุ่งมั่น มานะ บากบั่น ใฝ่เรียนรู้ มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตและพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่เรียนรู้และรอบรู้ ทันสมัย ทัน ต่อการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา 4) เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเป็นผู้มีทักษะศตวรรษที่ 21 มีความสามารถคิดวิเคราะห์ การคิดขั้นสูง มีความฉลาดดิจิทัล ทักษะการทำงานเป็นทีม มีทักษะข้ามวัฒนธรรม รูเท่าทันสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ การเปลี่ยนแปลงของสังคมและของโลก มีส่วนรวมในการพัฒนาความก้าวหน้าให้กับวิชาชีพครู สามารถแสวงหาความรู้ พัฒนาความรู้ งานวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนานตนเองผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพตามความแตกต่างระหว่างบุคคล 5) เป็นผู้มีความสามารถสูงในการจัดการเรียนรู้เป็นผู้มีความสามารถในการจัดเนื้อหาสาระ ออกแบบกิจกรรม วางแผนและจัดการเรียนรู้ ถ่ายทอดความรู้ สร้างแรงบันดาลใจและส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความสุขในการเรียนโดยใช้ศาสตร์การสอน รวมถึงวิธีการใช้เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย สื่อ แหล่งเรียนรู้ชุมชน ภูมิปัญญาในชุมชนที่เหมาะสมกับสาระวิชา และผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน สามารถบูรณาการความรู้ข้ามศาสตร์ ข้ามวัฒนธรรมและการวิจัย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการศาสตร์การสอน ความรู้ เนื้อหาสาระ และเทคโนโลยี (TPCK) เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ตลอดจนนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหา พัฒนานตนเอง ผู้เรียนและสังคมและ 6) เป็นพลเมืองที่เข้มแข็งและใส่ใจสังคม มีความรักชาติ รักท้องถิ่น มีจิตสำนึกไทยและจิตสำนึกสากล รุคุณค่าและมีส่วนรวมในการพัฒนาอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยและท้องถิ่น มีจิตอาสาและดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย มีความยุติธรรมและมีความกล้าหาญทางจริยธรรม ยึดมั่นในความถูกต้องรู้ถูกรู้ผิดชอบ ชั่ว ดี กล้าปฏิเสธและต่อต้านการ กระทำที่ไม่ถูกต้อง เคารพสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลกรวมทั้งมีคุณลักษณะเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพครูตามที่คุรุสภากำหนด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

การพัฒนาต้องไปในทิศทางเดียวกันทั้งผู้สอนและผู้เรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการเรียนรู้และเพื่อสอดคล้องกับนโยบายภาครัฐ ทั้งนี้ นักศึกษาคณะครุศาสตร์จึงเป็นกลุ่มที่จำเป็นต่อการพัฒนาเพื่อให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และเสริมสร้างความเป็นครูที่มีสมรรถนะตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครูที่คุรุสภากำหนด เพื่อสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและทิศทางการศึกษาของชาติ ดังนั้นนักศึกษาคณะครุศาสตร์ควรมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ตอบสนองกับนโยบายและยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความรู้ ความสามารถต่าง ๆ ทั้งนี้คุรุสภาได้กำหนดสมรรถนะความเป็นครูไว้ 6 ประการ ได้แก่ รัก เมตตา และปรารถนาดีต่อผู้เรียน อดทนและรับผิดชอบ เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และเป็นผู้นำทางวิชาการ มีวิสัยทัศน์ ศรัทธาในวิชาชีพครู และปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู จากที่ได้กล่าวมานั้น คณะผู้วิจัย

ได้เห็นถึงความสำคัญในการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษาครุศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปสังเคราะห์และวางแผนหาแนวทางในการพัฒนาบัณฑิตด้วยการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน วิธีการสอนและเทคนิคการสอนและกิจกรรมเสริมต่าง ๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาครุศาสตร์มีสมรรถนะและคุณลักษณะเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีและมาตรฐานวิชาชีพครูที่กำหนดไว้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษาครุศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ของนักศึกษา
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษาครุศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ของผู้ผลิตบัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิตและนักวิชาการ

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษาครุศาสตร์สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏ ผู้วิจัยใช้วิธีการดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับนโยบายทางการศึกษา กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ และสำรวจข้อมูลการเปิดรับนักศึกษาในหลักสูตรครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ตามมาตรฐานหลักสูตร พ.ศ. 2562 (หลักสูตร 4 ปี) และผู้วิจัยทำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ข้อมูลผู้ที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษาครุศาสตร์บัณฑิต ได้แก่ นักศึกษาครุศาสตร์ ผู้ใช้บัณฑิต ผู้ผลิตบัณฑิตและนักวิชาการ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ 1) นักศึกษาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ชั้นปีที่ 1 (หลักสูตร 4 ปี) จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมและมหาวิทยาลัยสวนดุสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ในภาคการศึกษาที่ 1 ปี พ.ศ. 2562 จำนวน 180 คน 2) ผู้ใช้บัณฑิต ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอน จำนวน 30 คน 3) ผู้ผลิตบัณฑิต ได้แก่ ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยที่เป็นแหล่งผลิตครู ระดับอธิการบดีหรือรองอธิการบดี คณบดีหรือรองคณบดีคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ประธานสาขาหรือหลักสูตร จำนวน 18 คน 4) นักวิชาการ จำนวน 3 คน

กลุ่มตัวอย่าง ใช้การเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) ได้แก่ 1) นักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์ทั่วไป เคมี ชีววิทยา ฟิสิกส์และคณิตศาสตร์ จำนวน 70 คน 2) ผู้ใช้บัณฑิต ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอน จำนวน 10 คน 3) ผู้ผลิตบัณฑิต ได้แก่ ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยที่เป็นแหล่งผลิตครู ระดับอธิการบดีหรือรองอธิการบดี คณบดีหรือรองคณบดีคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ประธานสาขาหรือหลักสูตร จำนวน 9 คน 4) นักวิชาการ จำนวน 3 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

- 1) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาครุศาสตร์ โดยผู้วิจัยดำเนินการสร้างร่างแบบสอบถาม โดยปรับภาษาและข้อความให้เข้ากับบริบทของผู้ตอบแบบสอบถาม กำหนดประเด็นในแบบสอบถามไว้ 3 ตอนได้แก่ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอัน

พึงประสงค์และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert Rating Scales) จากนั้นนำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้านการใช้ภาษาและความสอดคล้องของประเด็นคำถามกับรายละเอียดที่ศึกษาโดยนำประเด็นคำถามในแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่านพิจารณาความสอดคล้อง โดยใช้แบบประเมินความสอดคล้องที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของแบบสอบถาม โดยการหาค่าความสอดคล้อง ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาพบว่าค่าเฉลี่ย (\bar{X}) มีค่า 4.33 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่า 0.31 แปลความหมายว่าแบบสอบถามมีความสอดคล้องระดับมาก

2) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาครุศาสตร์ 4 ปีของผู้ใช้บัณฑิต ผู้ผลิตบัณฑิตและนักวิชาการ คำถามแบบปลายเปิด (Opened Form) และมีสารครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย และร่างประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต (หลักสูตร 4 ปี) โดยกำหนดประเด็นสำคัญในการแบบสัมภาษณ์ไว้ 3 ตอนได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ชื่อ-นามสกุล ตำแหน่งปัจจุบัน สถานที่ทำงานและประสบการณ์การทำงาน ตอนที่ 2 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์จำนวน 4 ข้อและตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ จากนั้นนำร่างแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้านการใช้ภาษาและความสอดคล้องของประเด็นคำถามกับรายละเอียดที่ศึกษา โดยนำประเด็นการสัมภาษณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาความสอดคล้อง โดยใช้แบบประเมินความสอดคล้องที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert Five Rating Scales) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของประเด็นการสัมภาษณ์ โดยการหาค่าความสอดคล้อง ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) มีเกณฑ์การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญและเกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยเช่นเดียวกับแบบสอบถาม ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและแบบสัมภาษณ์มีผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา พบว่ามีค่าเฉลี่ย 4.61 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.56 แปลความหมายว่าแบบสัมภาษณ์มีความสอดคล้องระดับมากที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัย แบ่งเป็นการเก็บข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยผู้วิจัยรวบรวมเอกสารนโยบายทางการศึกษา แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์และมาตรฐานวิชาชีพครูและการเก็บข้อมูลปฐมภูมิโดยใช้แบบสอบถามจากนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์และแบบสัมภาษณ์ ผู้ใช้บัณฑิต ผู้ผลิตบัณฑิตและนักวิชาการและรวบรวมข้อมูลที่ได้ทั้งจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่มีการจดบันทึก โดยตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้เพื่อเตรียมนำไปวิเคราะห์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยทั้ง 5 ระดับตาม Likert scale ได้แก่ แบบสอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์จะพิจารณาจากเกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

2. นำข้อมูลจากผลการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล รายงานเป็นความเรียงผลของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของผู้ใช้บัณฑิต ผู้ผลิตบัณฑิตและนักวิชาการ

5. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล การประมวลผลข้อมูล (Data Processing) หลังจากที่ได้ตรวจสอบความครบถ้วนของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ต่อคุณลักษณะบัณฑิตอันพึงประสงค์ของนักศึกษาครุศาสตร์ ผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลไปประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window (Statistical Package for the Social Science) หลังจากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์และสรุปผลโดยการนำเสนอในรูปแบบของตารางและแผนภูมิรวมทั้งอภิปรายผลประกอบการวิเคราะห์และบรรยายลักษณะของข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage: %) ใช้ในการบรรยายลักษณะ ค่าเฉลี่ย (Mean : \bar{X}) ใช้ในการแปลความหมายของข้อมูลและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต (หลักสูตร 4 ปี) ของนักศึกษา พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมินประกอบด้วย เพศชายร้อยละ 13.40 เพศหญิงร้อยละ 86.60 ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ร้อยละ 57.50 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม 36.30 และมหาวิทยาลัยสวนดุสิต ร้อยละ 5.20 ผลการประเมินระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิตของนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตประสงค์ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิตของนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต	ระดับความคิดเห็น			
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
ระดับความคิดเห็นโดยรวมเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิต		4.37	0.73	มาก	
มีค่านิยมร่วม					
ระดับความคิดเห็นด้านค่านิยมร่วม		4.37	0.74	มาก	③
1	ตระหนักและยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการทำงานของครู	4.31	0.76	มาก	④
2	การพัฒนาความรู้สึกลึงตัวตนความเป็นครู	4.37	0.73	มาก	③
3	มีเจตคติต่อวิชาชีพครูที่เข้มแข็ง	4.40	0.77	มาก	②
4	มีจิตบริการต่อวิชาชีพครูและชุมชน	4.41	0.70	มาก	①
เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม ยึดมั่นในวิชาชีพครู					
ระดับความคิดเห็นด้านเป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม ยึดมั่นในวิชาชีพครู		4.51	0.68	มากที่สุด	①
5	มีจิตวิญญาณครูและยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพครู	4.55	0.66	มากที่สุด	①
6	ปฏิบัติหน้าที่ตามอุดมการณ์ด้วยความรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพ	4.51	0.71	มากที่สุด	③
7	อุทิศตนและทุ่มเทในการเอาใจใส่	4.51	0.70	มากที่สุด	③
8	สร้างแรงบันดาลใจ พัฒนาการเรียนรู้และผลประโยชน์สูงสุดแก่ ผู้เรียน	4.54	0.71	มากที่สุด	②

ตารางที่ 1 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงของบัณฑิตประสงค์ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตของ
 นักศึกษาศาขาววิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ (ต่อ)

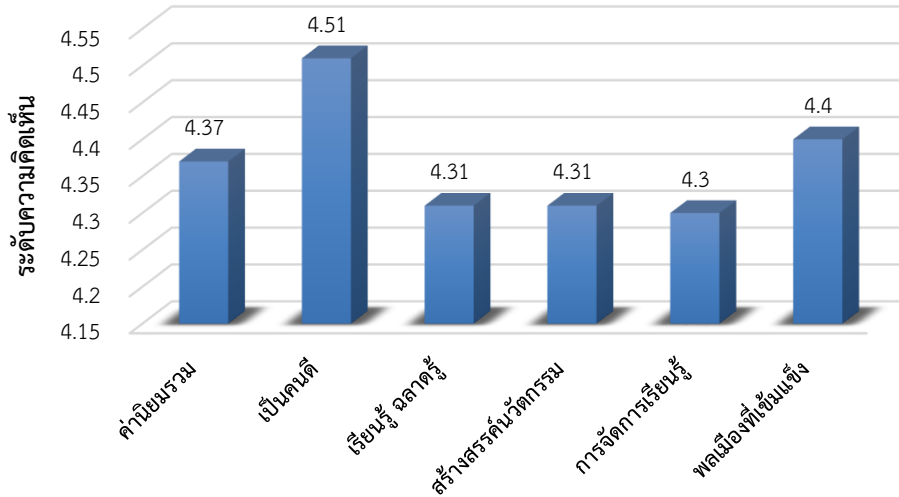
ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต	ระดับความคิดเห็น			
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
9	มีความพอเพียงและประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ	4.44	0.68	มาก	④
เป็นผู้เรียนรู้ ฉลาดรู้และมีปัญญา					
ระดับความคิดเห็นด้านเป็นผู้เรียนรู้ ฉลาดรู้และมีปัญญา		4.31	0.75	มาก	④
10	มีความรู้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดขั้นสูง	4.25	0.75	มาก	④
11	มีความรอบรู้ด้านการเงิน สุขภาพ สุนทรียภาพ วัฒนธรรม	4.16	0.78	มาก	⑤
12	รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและของโลก	4.38	0.73	มาก	①
13	การสร้างสัมมาชีพและความมั่นคงในคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคม	4.35	0.73	มาก	③
14	มีความเพียร มุ่งมั่น มานะ บากบั่น ใฝ่เรียนรู้	4.37	0.75	มาก	②
15	มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตและพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่เรียนรู้ และรอบรู้ ทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา	4.37	0.75	มาก	②
เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม					
ระดับความคิดเห็นด้านเป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม		4.31	0.75	มาก	④
16	เป็นผู้มีทักษะในศตวรรษที่ 21	4.28	0.78	มาก	④
17	มีความฉลาดดิจิทัล	4.22	0.78	มาก	⑥
18	ทักษะการทำงานเป็นทีม	4.23	0.77	มาก	⑤
19	มีทักษะข้ามนวัตกรรม	4.19	0.79	มาก	⑦
20	รู้เท่าทันสื่อ เทคโนโลยี สารสนเทศสมัยใหม่ การเปลี่ยนแปลงของ สังคมและโลก	4.34	0.74	มาก	②
21	มีส่วนร่วมในการพัฒนาความก้าวหน้าให้กับวิชาชีพครู	4.33	0.72	มาก	③
22	แสวงหาความรู้ พัฒนาความรู้ งานวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนา ตนเองผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพตามความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.41	0.72	มาก	①
เป็นผู้มีความสามารถสูงในการจัดการเรียนรู้					
ระดับความคิดเห็นด้านเป็นผู้มีความสามารถสูงในการจัดการเรียนรู้		4.30	0.76	มาก	⑤
23	เป็นผู้มีความสามารถในการจัดเนื้อหาสาระ ออกแบบกิจกรรม วางแผนและจัดการเรียนรู้ ถ่ายทอดความรู้	4.34	0.76	มาก	②
24	สร้างแรงบันดาลใจและส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความสุข ในการเรียน โดยใช้ศาสตร์การสอนรวมถึงวิธีการใช้เทคนิค การ จัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย สื่อ แหล่งเรียนรู้ ชุมชน ภูมิปัญญาในชุมชนที่เหมาะสมกับสาระวิชาและผู้เรียนที่มี ความแตกต่างกัน	4.38	0.73	มาก	①
25	สามารถบูรณาการความรู้ข้ามศาสตร์ ข้ามวัฒนธรรมและการวิจัย	4.20	0.79	มาก	④

ตารางที่ 1 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตประสงค์ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตของ
 นักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต	ระดับความคิดเห็น			
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
26	สามารถประยุกต์ใช้การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการศาสตร์การสอน ความรู้ เนื้อหาสาระและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ตลอดจนนำไปใช้ในการแก้ปัญหา พัฒนาตนเอง ผู้เรียนและสังคม	4.29	0.77	มาก	③
เป็นพลเมืองที่เข้มแข็งและใส่ใจสังคม					
ระดับความคิดเห็นด้านเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งและใส่ใจสังคม		4.40	0.72	มาก	②
27	รักชาติ รักท้องถิ่น มีจิตสำนึกไทยและจิตสำนึกสังคม	4.38	0.74	มาก	②
28	รู้คุณค่าและมีส่วนร่วมในการพัฒนา อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยและท้องถิ่น	4.37	0.70	มาก	③
29	มีจิตอาสาและดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย มีความยุติธรรมและ ความกล้าหาญทางจริยธรรม ยึดมั่นในความถูกต้อง	4.37	0.72	มาก	③
30	มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก	4.47	0.71	มาก	①

จากตารางที่ 1 พบว่าระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (หลักสูตร 4 ปี) ของนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย = 4.37, S.D. = 0.73 ส่วนระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในรายด้านพบว่าด้านเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม ยึดมั่นในวิชาชีพครูอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย = 4.51, S.D. = 0.68 รองลงมาเป็นด้านการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งและใส่ใจสังคมซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย = 4.40, S.D. = 0.72 และด้านอื่น ๆ มีระดับความคิดเห็นในระดับมากโดยเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านค่านิยมร่วม มีค่าเฉลี่ย = 4.37, S.D. = 0.74 เป็นผู้เรียนรู้ฉลาดรู้และมีปัญญา มีค่าเฉลี่ย = 4.31, S.D. = 0.75 เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม มีค่าเฉลี่ย = 4.3, S.D. = 0.75 เป็นผู้มีความสามารถสูงในการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย = 4.30, S.D. = 0.76 และเมื่อพิจารณาคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตของนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ที่เป็นรายด้านย่อย พบว่าด้านการเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม ยึดมั่นในวิชาชีพครูโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย = 4.51, S.D. = 0.68 นั้นมีด้านย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการมีจิตวิญญาณครูและยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพครู มีค่าเฉลี่ย = 4.55, S.D. = 0.66 ด้านการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งและใส่ใจสังคมรายด้านย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการมีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก มีค่าเฉลี่ย = 4.47, S.D. = 0.71 ด้านการมีค่านิยมร่วมรายด้านย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการมีจิตบริการต่อวิชาชีพครูและชุมชน มีค่าเฉลี่ย = 4.4, S.D. = 0.70 ด้านการเป็นผู้เรียนรู้ ฉลาดรู้และมีปัญญารายด้านย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลก มีค่าเฉลี่ย = 4.38, S.D. = 0.73 และการเป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการแสวงหาความรู้ พัฒนาความรู้ งานวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาตนเองผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพตามความแตกต่างระหว่างบุคคล มีค่าเฉลี่ย = 4.41, S.D. = 0.72 และด้านการเป็นผู้มีความสามารถสูงในการจัดการเรียนรู้ด้านย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการสร้างแรงบันดาลใจและส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความสุขในการเรียนโดยใช้ศาสตร์การสอนรวมถึงวิธีการใช้เทคนิค การจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย สื่อ แหล่งเรียนรู้ ชุมชน ภูมิปัญญา

ในชุมชนที่เหมาะสมกับสาระวิชาและผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ย = 4.41, S.D. = 0.72 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (หลักสูตร 4 ปี) สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์แสดงดังภาพที่ 1

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (4 ปี)

ภาพที่ 1 กราฟแสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์

ผลจากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต โดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยกลุ่มผู้ใช้บัณฑิตได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอน กลุ่มผู้ผลิตบัณฑิต ได้แก่ ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยที่เป็นแหล่งผลิตครู ระดับอธิการบดีหรือรองอธิการบดี คณบดีหรือรองคณบดีคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ประธานสาขาหรือหลักสูตรและนักวิชาการ ผลการสัมภาษณ์พบว่าผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่ามาตรฐานวิชาชีพครู 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงานและด้านการปฏิบัติตนมีความครอบคลุมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่กำหนดไว้และมีความเห็นว่าถ้าหลักสูตรสามารถดำเนินการได้ตามมาตรฐานวิชาชีพทุกด้าน และมีการวิเคราะห์คุณลักษณะของนักศึกษาเสมอว่าด้านใดด้อยและจัดกิจกรรมเสริมเพื่อพัฒนานักศึกษาอย่างต่อเนื่องจะทำให้นักศึกษาได้รับการพัฒนาในหลักสูตร 4 ปี จนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดได้อย่างแน่นอน นอกจากนี้ยังเห็นว่ามาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาสามารถทำให้เกิดคุณลักษณะบัณฑิตที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ได้และหัวข้อย่อยที่อยู่ในมาตรฐานแต่ละด้านมีความเหมาะสมและแสดงให้เห็นถึงรายละเอียดที่สำคัญในการจะขับเคลื่อนให้เป็นไปตามมาตรฐาน ดังนั้นจึงมีความเหมาะสมสำหรับจะนำไปพัฒนาบัณฑิต และมีความคิดเห็นเพิ่มเติมดังนี้ เนื่องจากหลักสูตรต้องกำหนดสมรรถนะของนักศึกษาแต่ละชั้นปี อีกทั้งยังมีกิจกรรมเสริมให้นักศึกษาทุกปีการศึกษา โดยเฉพาะกิจกรรมค่ายวิทยาศาสตร์จะช่วยส่งเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้ให้นักศึกษาได้เป็นอย่างดี และยังเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่ศึกษาก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพอีกด้วย แต่ในส่วนของมาตรฐานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติวิชาชีพตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 อาจสร้างภาระให้แก่หน่วยฝึกและไม่เกิดประโยชน์แก่นักศึกษาเนื่องจากนักศึกษายังมีพื้นฐานความรู้ไม่มากพอที่จะไปสังเกตการสอนหรือ

ปฏิบัติงานในโรงเรียนได้ ควรจัดเป็นลักษณะของการบูรณาการรายวิชาด้านวิชาชีพครูเพื่อให้นักศึกษาได้ไปเรียนรู้บทบาทหน้าที่ของครูในโรงเรียนและบริบทต่าง ๆ ในโรงเรียนน่าจะเกิดประโยชน์กับนักศึกษามากกว่า และกิจกรรมที่เหมาะสมที่จะพัฒนาวิธีวิทยาการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาเพื่อให้เกิดความมั่นใจในการไปปฏิบัติหน้าที่ครูคือกิจกรรมค่ายวิทยาศาสตร์ เนื่องจากนักศึกษาจะได้เรียนรู้กระบวนการทำงานในบทบาทของครูตั้งแต่ต้นจนจบกับกลุ่มตัวอย่างจริงในโรงเรียน นอกจากนี้ในตนเองจะมีการบริการวิชาการให้กับโรงเรียนทำให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะผู้วิทยากร ฝึกถ่ายทอดความรู้ ควบคุมดูแลกิจกรรมของนักเรียนที่มาร่วมกิจกรรมเสมือนทำให้เกิดเป็นทักษะเด่นของนักศึกษา ส่วนของปัญหาสำคัญที่ได้รับการสะท้อนมาจากแหล่งฝึกประสบการณ์คือเรื่องพื้นฐานความรู้ทางวิชาการที่ไม่เข้มข้นของนัก ทำให้แต่ละหลักสูตรต้องหาวิธีการเรียนการสอนที่จะทำให้นักศึกษาสามารถค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองในยุคปัจจุบันและต้องมีการบูรณาการเนื้อหาระหว่างวิชาเอกกับวิชาชีพครูให้มีความเกี่ยวเนื่องสอดคล้องกันมากขึ้นเพื่อให้นักศึกษามีความเข้มข้นทางวิชาการมากขึ้น เนื่องจากหลักสูตรปี 2562 มีจำนวนรายวิชาด้านเนื้อหาบ่อยลงยิ่งทำให้นักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้ด้านเนื้อหาวิชาไม่เต็มอาจไม่ประสบความสำเร็จในอาชีพครูในอนาคต

อภิปรายและสรุปผลการวิจัย

การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (หลักสูตร 4 ปี) ของนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ พบว่าระดับความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย = 4.37, S.D. = 0.73 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม ยึดมั่นในวิชาชีพครูอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย = 4.51, S.D. = 0.68 และด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามระดับความคิดเห็นจากมากไปน้อย ดังนี้ เป็นพลเมืองที่เข้มแข็งและใส่ใจสังคม มีค่าเฉลี่ย = 4.40, S.D. = 0.72 ด้านค่านิยมร่วม มีค่าเฉลี่ย = 4.37, S.D. = 0.74 เป็นผู้เรียนรู้ ฉลาดรู้และมีปัญญา มีค่าเฉลี่ย = 4.3, S.D. = 0.75 เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม มีค่าเฉลี่ย = 4.31, S.D. = 0.75 เป็นผู้มีความสามารถสูงในการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย = 4.30, S.D. = 0.76 ตามลำดับ กล่าวโดยสรุปพบว่านักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์โดยรวมมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากและมีระดับความคิดเห็นสูงสุดในด้านการเป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม ยึดมั่นในวิชาชีพครูสอดคล้องกับคุณลักษณะบัณฑิตอันพึงประสงค์ของบัณฑิตหลักสูตรครุศาสตร สาขาดนตรีที่มีคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมในระดับมากที่สุด (ทินกร อัดไพบุลย์และราตรีศรีวิไล บงสิทธิพร, 2560) ส่วนด้านที่มีระดับความคิดเห็นต่ำสุดคือด้านการเป็นผู้มีความสามารถสูงในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งครูควรเปลี่ยนบทบาทจากผู้ถ่ายทอดความรู้เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้แทนโดยการวางแผนการจัดการกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยผู้เรียนเป็นผู้คิด ลงมือปฏิบัติจริง แสวงหาความรู้และค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเองมากที่สุดดังที่ พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2558) กล่าวว่าในการจัดการเรียนรู้ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมคิด ทำ พูดมากขึ้นเพื่อค้นพบความรู้ด้วยตนเอง จากข้อค้นพบนี้สะท้อนให้เห็นว่านักศึกษามีความคาดหวังที่จะมีคุณลักษณะด้านการเป็นผู้มีความสามารถสูงในการจัดการเรียนรู้ที่สูงขึ้น ดังนั้นผู้ผลิตบัณฑิตจึงควรให้ความสำคัญในการวางแผนจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อส่งเสริมให้บัณฑิตหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (หลักสูตร 4 ปี) มีความสามารถด้านการมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้สูงขึ้น

ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ จากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ใช้บัณฑิตและผู้บริหารมหาวิทยาลัยที่เป็นแหล่งผลิตครู พบว่าผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่ามาตรฐานวิชาชีพครู 3 ด้าน ได้แก่ด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงานและด้านการปฏิบัติตนมีความครอบคลุมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และหากหลักสูตรดำเนินตามมาตรฐานวิชาชีพครู 3 ด้านจะทำให้ได้บัณฑิตครูที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้ แต่ต้องเกิดจากความร่วมมือกันในทุกหน่วยงานในมหาวิทยาลัยที่จะต้องวางแผนการ

ปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนและมุ่งเน้นผลิตบัณฑิตที่เป็นที่ต้องการของโรงเรียนส่วนหนึ่งที่จะรับรองได้ว่าบัณฑิตจบไปแล้วจะมีงานทำคือการทำให้ตรงตามมาตรฐานกำหนด เมื่อนักศึกษาในหลักสูตร 4 ปีได้รับการพัฒนาตามกระบวนการและดำเนินการส่งเสริมนักศึกษาเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพครู 3 ด้าน กระบวนการที่สำคัญที่ตรวจสอบได้ว่าบัณฑิตครูที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์คือการติดตามเพื่อนำผลสะท้อนกลับมาแก้ไขและส่งเสริม จะทำให้มีสมรรถนะ คุณลักษณะตามที่กำหนด เนื่องจากการเรียนบางรายวิชานักศึกษาจะต้องผ่านการเรียนในสถานที่ปฏิบัติงานหรือโรงเรียน เป็นการที่นักศึกษาต้องลงไปสังเกตการสอน ทำวิจัยชั้นเรียน ไปเป็นผู้ช่วยครูในโรงเรียนนั้น ๆ โดยมีอาจารย์ผู้สอนคอยช่วยเหลือ แนะนำอย่างใกล้ชิดและประเมินตลอดเวลาจึงเป็นจุดแข็งทำให้หลักสูตร 4 ปีนั้นเป็นกระบวนการผลิตครูที่เข้มแข็ง และมีคุณภาพและเป็นกระบวนการผลิตที่เน้นสมรรถนะ นอกจากนี้หากหลักสูตรมีการวิเคราะห์คุณลักษณะของนักศึกษาเสมอด้านใดด้วยและจัดกิจกรรมเสริมเพื่อพัฒนานักศึกษาอย่างต่อเนื่องจะทำให้นักศึกษาในหลักสูตร 4 ปีได้รับการพัฒนามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดได้อย่างแน่นอน โดยรวมแล้วมาตรฐานวิชาชีพครูจะทำให้เกิดคุณลักษณะบัณฑิตเป็นนักศึกษาหรือบัณฑิตจะเป็นบุคคลในศตวรรษที่ 21 ที่มีความสามารถคิดวิเคราะห์การคิดขั้นสูง มีความฉลาดดิจิทัล ทักษะการทำงานเป็นทีม มีทักษะข้ามวัฒนธรรม รู้เท่าทันสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ การเปลี่ยนแปลงของสังคมและของโลก มีส่วนร่วมในการพัฒนาความก้าวหน้าให้กับวิชาชีพครู สามารถแสวงหาความรู้ พัฒนาความรู้ งานวิจัย และสร้างนวัตกรรม เพื่อพัฒนาตนเอง ผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งผลให้นักศึกษาคือเป็นผู้ที่มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ยึดมั่นในจรรยาบรรณของวิชาชีพครูใจ พัฒนาการเรียนรู้และผลประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน มีประพฤติดนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพ หากบัณฑิตมีความพร้อมและยึดมั่นในมาตรฐานวิชาชีพอยู่เสมอ จะช่วยให้การจัดการบริหารการสอนประสบความสำเร็จรวมทั้งผู้เรียนจะได้รับประโยชน์เต็มที่ ทั้งนี้เมื่อบัณฑิตได้ปฏิบัติหน้าที่ครูแล้วควรจะมีการประเมิน กำกับและติดตามให้บัณฑิตครูสามารถดำเนินการทำงานให้อยู่ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพอยู่เสมอจนสามารถทำให้เกิดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.); 2552.
- กระทรวงศึกษาธิการ. มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรสี่ปี) พ.ศ. 2562 ราชกิจจานุเบกษา; 2562, 6 มีนาคม.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. เรียนรู้บูรณาการ. กรุงเทพฯ: ศุภสภาลาดพร้าว; 2548.
- ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. [Online]. Available: <http://www.ksp.or.th> > *ksp2018* > *wp-content* > *uploads* > *2018/11*
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2564 <http://planning.dld.go.th/th/index.php/th/plan-menu/690-policy12>
- ทินกร อัตไพบูลย์และราตรีศรีวิไล บงสิทธิพร. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม. การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 1 “นวัตกรรมสร้างสรรค์ ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ไทยแลนด์ 4.0. 13 กรกฎาคม 2560; ร้อยเอ็ด.
- พิมพ์พันธุ์ เฉลิมคุปต์. การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2558.